

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 74

van **MIEKE SCHAUVLIEGE**

datum: 14 oktober 2021

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Industriële installaties met een mogelijk grote impact op het milieu (RIE) - Controles

Het toenmalige Departement Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE) had in 2015 een plan klaar om alle zelfcontroleverslagen van de 800 bedrijven met de grootste milieu-impact te bundelen. Maar van dat plan kwam niets in huis. Nochtans hamert de Vlaamse Regering al jaren op digitalisering.

Industriële installaties met een mogelijk grote impact op het milieu moeten voldoen aan de Europese Richtlijn rond Industriële Emissies (RIE). Dergelijke RIE-bedrijven hebben, naargelang hun installatie, verplichtingen rond het zelf meten van uitstoot in de lucht en lozing in bodem en water. Die zogenaamde 'zelfmonitoring' wordt aangevuld met controlemetingen van de afdeling Handhaving (vroeger: Milieu-inspectie) van het Departement Omgeving van de Vlaamse overheid. In Vlaanderen geldt die Europese richtlijn voor zowat 1600 zogenaamde GPBV-installaties, waaronder de chemiemultinational 3M. GPBV staat voor Geïntegreerde Preventie en Bestrijding van Verontreiniging.

Met het PFOS-schandaal is het duidelijk geworden dat deze manier van zelfcontrole niet werkt.

- Ten eerste is het zelfcontroleprogramma geen waterdicht systeem. Zo blijkt bij 3M dat er overschrijdingen van milieunormen niet gemeld werden. Of er nog niet-gerapporteerde vervuilingen zijn, daar hebben we het raden naar. Is een digitaal loket zoals vooropgesteld door het departement in 2015 niet het minimum waarover een omgevingsadministratie zou moeten beschikken? Het IMJV-loket toont aan dat het mogelijk moet zijn (IMJV: Integraal Milieujaarverslag).
- Ten tweede is er een probleem van gebrek aan transparantie. In het verleden werd er niet gecommuniceerd over boetes en inbreuken. Nochtans staat in artikel 18 van de RIE-richtlijn dat milieu-inspecties controleverslagen binnen de vier maanden na plaatsbezoeken openbaar moeten maken. En heeft België de Arhus-conventie onderschreven met het recht op milieu-informatie als belangrijke bepaling. In Vlaanderen moet al wie controleverslagen wil inzien, een openbaarheidsprocedure doorlopen. Dat kan efficiënter. Zo maakt Leefmilieu Brussel haar inspectieverslagen wel proactief openbaar via een online databank.
- Ten derde wordt door de verschillende inspectiediensten amper informatie met elkaar gedeeld. Ik heb de minister hierover al bevraagd (commissie Leefmilieu van 22 juni 2021). De minister antwoordde toen dat er een onderzoeksvraag zal worden gelanceerd met als doel tot een efficiënter gebruik van de gerapporteerde data te komen. Inmiddels

heeft de minister ook het sanctieregister aangekondigd. En na de reportage van Pano ook een audit bij alle inspectiediensten.

1. Kan de minister het tijdpad van een effectief werkend vergunningenregister verduidelijken?
2. Kan de minister toelichten welke informatie het vergunningenregister zal centraliseren en door welke administraties het zal worden gebruikt?
3. Elk RIE-bedrijf dient minimaal om de 3 jaar een geïntegreerde controle te ondergaan. Wordt er gewaarborgd dat elk GPBV-bedrijf ten minste driejaarlijks wordt geïnspecteerd? Of zijn er bedrijven waarbij deze frequentie niet gehaald wordt? En welk percentage van bedrijven wordt tijdig gecontroleerd in het kader van GPBV?
4. Kan de minister verduidelijken op welke manier er wordt bepaald welke controles bij welke bedrijven worden uitgevoerd? In het bijzonder over hoe de Vlaamse overheid ervoor zorgt dat elk belangrijk thema tijdig aan bod komt bij het bedrijf en dat een controle integraal wordt uitgevoerd.
5. Kan de minister de evolutie van het aantal GPBV-landbouwbedrijven en GPBV-industrie sinds 2015 toelichten? Op welke manier verhoudt deze evolutie zich met het aantal inspecteurs die deze bedrijven moeten controleren?
6. Artikel 2.3.3 van VLAREM titel III stelt "Met behoud van de toepassing van artikel 4.1.4.2 van titel II van het VLAREM, brengt de exploitant de toezichthouder regelmatig en ten minste jaarlijks op de hoogte van de informatie die wordt verkregen op basis van de resultaten van de monitoring van emissies die dit besluit of de omgevingsvergunning heeft opgelegd, en van andere vereiste gegevens aan de hand waarvan de toezichthouder de naleving van de vergunningsvoorwaarden kan toetsen." Hoe wordt invulling gegeven aan dit artikel?

ANTWOORD

op de vraag nr. 74 van 14 oktober 2021

van **MIEKE SCHAUVLIEGE**

1-2. Momenteel worden de mogelijke data-leveranciers en data-afnemers bevraagd omtrent het vergunningenregister. Daarbij wordt o.m. nagegaan welke de minimale data-vereisten zijn, waar en door welke instanties het register gebruikt moet/kan worden,...

Tegen begin 2022 zal dan een plan van aanpak uitgewerkt worden om via een gefaseerde uitrol het vergunningenregister te realiseren. De tijdslijn en het projectbereik zullen onderdeel zijn van dit plan.

Dit plan dient duidelijkheid te scheppen over de randvoorwaarden voor de realisatie en het beheer van het vergunningenregister. Dit vereist afspraken rond rolverdeling van de verschillende actoren, een bijgewerkte wettelijk kader, een operationele omkadering, de realisatie van digitale oplossingen met zicht op operationele omkadering na realisatie.

3. Als onderdeel van het omgevingshandavingsplan wordt jaarlijks in functie van de Richtlijn Industriële Emissies (RIE) een specifiek RIE-inspectieprogramma opgemaakt. De minimale inspectiefrequentie wordt bepaald aan de hand van de Europese IRAM-methodiek (minimale frequentie varieert van jaarlijks tot 3-jaarlijks, afhankelijk van berekende risicoscore van de betrokken installatie). Bij de opmaak van een nieuw RIE-inspectieprogramma worden jaarlijks de inspecties ingepland, rekening houdende met de toegekende risicoscore en rekening houdende met de BREF-cyclus.

Op basis van de cijfers voor de situatie eind 2020 werd 87% van de bedrijven tijdig gecontroleerd. De installaties die niet zijn gecontroleerd worden automatisch opnieuw in de planning voor het volgende jaar meegenomen.

4. Het RIE-inspectieprogramma laat toe om:

- de installaties te inventariseren
- systematische controles bij alle RIE-bedrijven te plannen met een afdekking van alle milieuaspecten volgens risico
- te rapporteren over het aantal uitgevoerde controles.

De inspecties gebeuren niet integraal tijdens 1 controle (dat is niet mogelijk), maar eerder aan de hand van een systematische behandeling van 13 specifieke inspectietypes (gekoppeld aan de verschillende milieuaspecten). Daarnaast worden ook bijkomende inspecties ingepland in functie van de controle na de evaluatie van de vergunningen bij BREF herzieningen.

Voor het uitvoeren van de RIE-controles werd er binnen de afdeling Handhaving een afsprakennota opgesteld. Hierin wordt aangegeven welke onderdelen prioritair in te plannen zijn voor de invulling van het RIE-programma:

- Emissiemetingen en monsternemingen vanuit de risico-gebaseerde planningstools
- BREF-verificaties na aanpassing van de sectorale BREF's
- Acties en projecten uit het Omgevingshandavingsplan
- Autonome planning RIE-inspecties i.f.v. milieurelevantie.

Op die manier komt elk belangrijk thema tijdig aan bod.

5. Het aantal inspecteurs (*), zoals ook gerapporteerd via het rapport VHRM, evolueert als volgt:

	toezichthouders	VTE toezichthouders
2015	117	82,4
2016	107	88,5
2017	103	87
2018	99	84
2019	97	87
2020	91	80.8

(*) aangezien er geen vaste inspecteurs of tijdsallocatie zijn toegewezen in functie van het RIE inspectieprogramma betreft dit het totale aantal milieu-toezichthouders.

Het aantal RIE-installaties, zoals gerapporteerd aan Europa, evolueert als volgt:

- 2016: 1.839 (waarvan 804 landbouw)
- 2017: 1.829 (waarvan 931 landbouw)
- 2018: 1.808 (waarvan 914 landbouw)
- 2019: 1.883 (waarvan 935 landbouw)
- 2020: 1.916 (waarvan 985 landbouw)
- 2021 (september): 1.891 (waarvan 975 landbouw)

6. Indien de emissiegegevens uit deze monitoring worden niet spontaan door de exploitant bezorgd worden, dan worden ze door de toezichthouder opgevraagd bij de exploitant in functie van de geplande controles. Daarnaast geldt ook de meldingsplicht voor bedrijven wanneer bij deze zelfcontrolemetingen overschrijdingen worden vastgesteld. Op die manier kan de toezichthouder dit gericht opvolgen.